

ส่วนที่ 1

กฎหมายสมัยสุโขทัย

ข้อความทั่วไป

ในส่วนที่เป็นกฎหมายสมัยสุโขทัยนี้ ปรากฏในศิลาจารึกสุโขทัยหลักที่ 1 อันเป็นศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และกฎหมายลักษณะโจรที่ปรากฏในศิลาจารึกซึ่งสันนิษฐานกันว่าตราขึ้นในสมัยของพระยาเลอไทย รัชกาลที่ 4 แห่งราชวงศ์พระร่วง นอกจากนี้ยังมีกฎหมายของพระเจ้ามังราย หรือมังรายศาสตร์ ซึ่งบัญญัติขึ้นโดยพระเจ้ามังราย ตามประวัติศาสตร์กล่าวกันว่า พระเจ้ามังรายทรงสร้างเมืองเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 1835⁽¹⁾ จึงอาจกล่าวได้ว่ากฎหมายของพระเจ้ามังราย หรือมังรายศาสตร์เป็นกฎหมายที่จัดอยู่ในสมัยสุโขทัยด้วย

(1) ประเสริฐ วัฒนนคร, *มังรายศาสตร์* (พระนคร : โรงพิมพ์เสียงเชียงจวงเจริญ, 2514), หน้า 17).